
Internationaal en Europees strafrecht en mensenrechten

1. Regelgeving

Momenteel is op het gebied van het internationaal strafrecht een nogal intense wetgevende activiteit merkbaar:

– Wet van 18 juli 2001 houdende wijziging van artikel 12bis van de Wet van 17 april 1878 houdende de Voorafgaande Titel van het Wetboek van strafvordering (*B.S.* 1 september 2001, eerste uitgave).

Onderhavige Wet vervangt het oorspronkelijke artikel 12bis V.T.Sv. dat, door de verwoording van het vertegenwoordigingsbeginsel – ook plaatsvervangingsbeginsel genoemd – het Belgische strafaanwendingsrecht beoogde in overeenstemming te brengen met de verplichtingen, voortvloeiende uit artikel 8 van het Verdrag van Wenen inzake externe beveiliging van kernmateriaal van 3 maart 1980 (*B.S.* 14 augustus 1986). Het vestigde m.a.w. rechtsmacht in de gevallen waarin België niet uitleverde, zelfs indien geen buitenlands uitleveringsverzoek voorlag, maar enkel voor de misdrijven omschreven in artikel 7 van hetzelfde Verdrag en opgenomen in de artikelen 331bis, 477, 477sexies en 488bis Sw. De doctrinale kritiek op deze louter fragmentarische oplossing, alsook de vermenigvuldiging van bekrachtigde *c.q.* te bekrachtigen verdragen met vergelijkbare voorschriften over uitbreiding van rechtsmacht brachten de Regering ertoe het bestaande artikel 12bis V.T.Sv. te vervangen door een algemene bepaling die het voordeel biedt de Belgische jurisdicties systematisch bevoegdheid te verlenen wanneer een internationaal verdrag met strafrechtelijke inslag de partijen verplicht hun rechtsmacht, t.o.v. de verdragsrechtelijke delicten, uit te breiden om aan het beginsel *aut dedere, aut iudicare* gevolg te kunnen geven.

De memorie van toelichting preciseert dat de verplichting op grond van het nieuwe artikel 12bis beperkt blijft tot de voorlegging van het dossier aan het O.M. dat bij uitsluiting beslist te vervolgen of niet. Bovendien kan, krachtens

artikel 12 V.T.Sv., alleen vervolgd worden indien de verdachte in België wordt gevonden (*Parl. St. Kamer* 2000-2001, nr.1178/001, paragraaf 9).¹

– Wetsontwerp houdende instemming met het Aanvullend Protocol nr. 6 bij de Herzene Rijnvaartakte, gedaan te Straatsburg op 21 oktober 1999, voorgelegd op 6 december 2000 (*Parl. St. Senaat* 2000-2001, nr. 2-594), overgezonden naar de Kamer en door deze laatste aan de Koning ter bekrachtiging voorgelegd op 14 juni 2001 (*Parl. St. Kamer* 2000-2001, nr.1231/002).

Het Aanvullend Protocol nr. 6 strekt ertoe de strafmaat voor de overtredingen op de Rijnreglementering, die o.m. de kwaliteit van het water dient veilig te stellen tegen de verontreiniging door de scheepvaart, op te trekken in functie van de tarievenpolitiek die voor geldboeten wordt gevolgd door de Verdragsluitende Partijen, m.n. België, Nederland, Duitsland, Frankrijk en Zwitserland. Concreet betekent dit dat het maximum van de boeten niet alleen wordt vertienvoudigd, maar ook vastgesteld in euro.

Zoals uit de inhoud ervan blijkt, is het Aanvullend Protocol nr. 6 een gemengd verdrag, dat dus eveneens door de drie gewestelijke parlementen moet goedgekeurd worden.²

– Wetsontwerp tot invoeging van een artikel 10, 6° in de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, ingediend op 28 maart 2001 (*Parl. St. Kamer* 2000-2001, nr. 1179/1) en overgezonden naar de Senaat op 8 juni 2001 (*Parl. St. Senaat* 2000-2001, 2- 779/1).

Tijdens de parlementaire debatten soms verward met het eerder besproken ontwerp tot wijziging van artikel 12bis V.T.Sv., heeft voormeld ontwerp nochtans een beperktere draagwijdte: het breidt de rechtsmacht van de Belgische rechtbanken bij uitsluiting uit tot de misdrijven omschreven in artikel 2 van het Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme (Straatsburg, 27 januari 1977; *B.S.* 5 februari 1986), waarvoor deze facultatieve bepaling aan de Partijen geen dwingende bevoegdheidsuitbreiding oplegde. Con-

1. Aanbevolen literatuur: T. VANDER BEKEN, *Forumkeuze in het internationaal strafrecht*, Antwerpen, Maklu, 1999, p. 185-208.

2. Aanbevolen literatuur: W.E. HAAK, "Nederlandse Rijnvaart-overtredingen onder de Akte van Mannheim", in *Rede en recht. Liber amicorum Nico Keijzer*, Deventer, Gouda Quint, 2000, p. 41-53.